

q̄ illa p̄paratio v̄itate h̄z ubi illud quod inest
accidentaliter nō presupponit illud q̄ inest natu
rali. cū aut̄ presupponit tūc non habet v̄itatē
Sicut enī meli⁹ est bene viuere q̄ viuere. q̄a
bene viuere presupponit viuere. sic melior ē
volūtas q̄ recte mouet ⁊ naturalr ⁊ delibera
tiue q̄ naturalr t̄m. ¶ Ad illud quod ob̄r q̄
naturalē nō assuecit i strariū. v̄o q̄ illud ue
rū est de eo q̄ ē simplr naturalē. s. de eo q̄
a natura inchoatur ⁊ cōsumat. sed hoc nō est
uey in eo q̄ inchoat a natura ⁊ cōsumatur ab
assuetudine uel etiam a grā. ⁊ tale ē uelle bo
nū. Et per hoc patet q̄ dicitur i l̄r. i hac pte.

Distinctio. xl.

Dist hoc de actib⁹ adificiēdū videt̄
q̄ supra oñdit magister q̄liter
volūtas ex fine habeat rectifica
ri ⁊ deprauari. In hac pte itendit

ostendere q̄tr act⁹ ⁊ op̄a rectificari habeant ⁊
deprauari ex affectu ⁊ fine. Et qm̄ obliquum
h̄z cognosci p̄ rectū ⁊ malū p̄ bonū. ideo pars
ista h̄z ptes duas. In prima parte inq̄rit ma
gister quō intentio faciat op⁹ bonū. In secūda
pte inq̄rit quō ex obliq̄tate intentōis siue vo
lūtatib⁹ beat fieri op⁹ malū. ibi Cūq̄ intentio ut
supra dicitur ē op⁹ bonū faciat ⁊c. ¶ Prima pars
diuiditur i partes duas. In q̄rū prima magis
oñdit q̄tr act⁹ pensari habet boni uel mali ex
intentōe ⁊ fine. In secūda q̄rit vtrū generaliter
hoc sit uey q̄ bonitas operū causet ex boni
tate intentōis. ibi S̄z q̄rit vtrū opera oia hois
⁊c. Et illa secūda subdiditur i partes tres. In
q̄rū prima recitat diuersoz op̄ionē. In secūda
cōfirmat alteraz illaz auctoritate aug. ibi Sed
aug⁹ euidentissime docet. ⁊c. In tertia v̄o redit
ad cōfirmāda reliq̄. ibi Que tū qdā tēnūt ⁊c.

Intelligētiā aut̄ h̄ p̄tis i qua ma
gister principaliter agit de bonitate
opey quā bñt ex intentōe incidit hic
q̄stio circa duo. ¶ Et primo q̄ritur de bonita
te quā opa ab intentōe recipiūt. ¶ Secūdo v̄o
q̄ritur de bonitate quā opa intentōi supaddūt.
¶ Tercia primū q̄runtur tria. ¶ Primo q̄ritur de
bonitate opey q̄stū ad q̄litate. utp̄. s. qualitas
opey q̄litate intentōis gñalr corrūdeat. ¶ Secūdo
q̄ritur q̄stū ad q̄stitate. s. utp̄ q̄stū q̄q̄ inten
dit tantū faciat. ¶ Tercio q̄ritur q̄stū ad ne
cessitatē. utp̄. s. bona intentio absq̄ operibus
ad salutes sufficiat.

Circa primū sic pceditur ⁊ q̄ritur utp̄
q̄litas opey semp r̄ndeat q̄litate inten
tōis. Et hoc ē q̄rere utp̄ oē op⁹ q̄
sit bona intentōe sit bonū. Et q̄ sic videtur.
¶ Primo auctoritate Ambr. quā magis adducit
in l̄r. Affectus opi tuo nomen iponit. Si ergo
denotatio opis ē a q̄litate. ⁊ intentio siue affe
ct⁹ op⁹ denotat. uidetur etiā q̄ i formet q̄lita
te sua. ¶ Itē arbor bona q̄ opatur h̄ q̄ bona
facit semp fructū bonū. s̄z volūtas q̄ ē arbor
cū bona intentōe opatur h̄ q̄ bona opat. ergo
uidetur q̄ faciat op⁹ bonū. ¶ Itē act⁹ nō est
meritori⁹ nec demeritori⁹ nisi q̄ volūtatē. et
volūtas nō ē bona nec ē mala nisi ex intentōe
sicut oñsuz ē s̄. si ergo bonitas voluntatis fa
cit bonitatē i ope. ⁊ bonitas intentōis facit bo
nitatē i volūtate. ergo a primo q̄litas opey
catur a q̄litate intentōis. ¶ Itē potēt⁹ ē bonū re
spectu boni q̄ malū respectu mali. s̄z q̄lecūq̄
sit op⁹ ⁊ q̄stūcūq̄ sit bonū. deprauari pōt per
malā intentionē. ergo multo forti⁹ q̄lecūq̄ sit
op⁹ ⁊ q̄stūcūq̄ malū rectificari pōt ex bona
intentōe. Et pōt h̄ argumētū illatio cōfirmari
q̄si a minori ⁊ a simili ⁊ p̄ conuētiā in ip̄o. q̄
si oppositū ē cā oppositi ⁊ p̄positū ē cā p̄po
siti. si ergo mala intentio semp cāt malū. bona
semp cāt bonū. ¶ Itē esto q̄ aliq̄s faciat op⁹
malū bono fine ita q̄ malicia sit i ope ⁊ boni
tas i intentōe. aut intentio pmanet bona opere
exīte malo. aut intentio sit mala ex opere ma
lo. aut intentio facit op⁹ bonū. Si primo mō.
ergo simul ⁊ semel meretur q̄s ⁊ demerebit̄
q̄ ē ip̄ossibile. Si h̄o mō. S̄z v̄o. Op⁹ ē effect⁹
intentōis. s̄z effect⁹ nō influit i cām s̄z potēt⁹ ecō
nēso. ergo potēt⁹ intentio coiccat p̄prietatē suaz
opi q̄ op⁹ intentōi. ergo si intentio ē bona necē ē
opus eē bonū q̄ ex ip̄a pcedit. ¶ Itē q̄stū
cūq̄ opus de se sit malū si tū fiat ab eo q̄ opa
tur oīo p̄ter intentōez sicut ab eo qui oīo caret
usa rōis nō ē aliquo mō culpabile. ergo si pri
uatio intentōis op⁹ q̄stūcūq̄ de se malū pōt pri
uare malicia ⁊ facere q̄ nō sit malū malicia
moris. pari rōe uidetur q̄ rectificatio intentōis
op⁹ q̄stūcūq̄ de se malū pōt facere bonū ⁊ re
ctū. ¶ S̄z v̄o. Aug. de scō vic. Amor trāsf̄or
mat amantē i amatū. hoc aut̄ nō dīr ecōuerso
ergo q̄līcūq̄ sit intentio si volūtas ⁊ elīc malū
necesse ē eā effici malā. ergo nō uidetur q̄ q̄l
tas opis corrūdeat q̄litate intentōis. ¶ Item

pbūs dicit q̄ aliq̄ sunt q̄ mox noiata diuincta
sunt malo. ⁊ talia dicunt theologi eē mala ꝑ se
Si ergo i talib⁹ actib⁹ isepabiliter adberet ma
licia uidetur q̄ bñismodi actus nō possint fi
eri boni ex intentōe bona. ¶ Itē aliqd̄ ē ma
lū qd̄ ē d̄ dei mandatū. s; intentio nostra n̄ pōt
diuinū mādātū ifringere. ergo nō pōt facere
q̄ hō faciēdo d̄ dei mandatū nō peccet. ergo
q̄tūcūq; bonū intēdat si d̄ dei mandatū faciat
nō erit bonū s; malū. ergo nō ē gñaliter uerū
q̄ q̄litas opis a q̄litate itētōis causetur. ¶ Itē
bonū absolutū ꝑsupponit bonū ex circūstātia
nihil. n. ē simpliciter ⁊ absolute bonū nisi ve
stiat debitis d̄itōib⁹ ⁊ circūstātijs. s; aliq̄
sunt opa q̄ semp dicunt carētiā debite circū
stātie sicut iterficere inocētē. aut dicere falsū
scienter ⁊ cōsimilia. ergo uidetur q̄ q̄tūcūq;
aliqd̄ talia bona itētōe faciat nō erunt simplr
bona. ergo nō uidetur q̄ q̄litas opis semper
rñdeat q̄litati itētōis. ¶ **R.** Ad ꝑd̄cōꝝ itel
ligētiā est notandū q̄ circa hoc ab antiquo du
plex fuit opio sic magister i lit. explicat. q̄das
.n. dixerunt q̄ gñaliter uerū ē q̄ opa bona ul
mala ꝑsātur ex intentōe. Alij vō dixerunt q̄
opa nō ꝑsantur gñaliter bona uel mala s; so
lū illa q̄ idifferētia sunt ad hoc q̄ fiāt bñ uel
male. illa aut opa q̄ sunt mala ꝑ se ex intentōe
ꝑsari nō pñt. q̄ q̄cūq; itētōe fiāt semp ma
la sunt. Quēz aut hāz opionū uerū dicit si re
cte itelligatur. itētōis. n. q̄litas dupliciter pōt
accipi ꝑ q̄ itētio dupliciter dicitur. vno. n. mō
intentio dicit uolūtātē finis. Alio vō mō n̄ tm̄
dicit uolūtātē finis s; etiā ordinatōē eius qd̄
est ad finē ad ip̄z finē quē appetit. ⁊ ꝑ hoc du
pliciter pōt dici itētio bona uel mala. vno mō
dicitur itētio bona in q̄ ē ꝑscā ⁊ bona ordiatio
opis ad finē itētū. ⁊ ecōuerso d̄ mala in q̄ ē
ordinatio idirecta. ⁊ hoc mō bonitas itētōis n̄
tm̄ respicit bonitātē finis s; etiā rectū ordinē
ei⁹ qd̄ ē ad finē ad ip̄m finē. hec. n. duo neces
sario requirūtur ad hoc q̄ oculus sit simplex
sicut dicit **Ber.** ad euge. s. q̄ vitas sit i elcōe.
⁊ charitas in itētōe. ⁊ hoc ē dicere q̄ tunc est
oculus mentis simplex siue intentio bona qñ
hoc amat finaliter qd̄ ē amādū ⁊ eligit qd̄ est
eligendū. Et hoc mō q̄litas opis semp rñdet
q̄litati itētōis nec b; istantiā. imo si oculus ē
simplex totū corpus ē lūosus. ⁊ si oculus ē te
nebrosus hoc ē itētio mala ⁊ op⁹ indicat malū

Alio mō dicitur itētio bona q̄ illud qd̄ fina
liter itendit ē bonū. ⁊ mala q̄ illud qd̄ finalit
itendit ē malū. ⁊ hoc mō nō ē gñaliter uerū q̄
q̄litas opis causetur a q̄litate itētōis. ⁊ hoc di
co q̄tū ad q̄litatē q̄ ē bonitas. si q̄s. n. mētatur
utpote ad liberatōēz inocentis. uel furatur ut
pascat paupes nō dicitur bñ facere sicut dicit
aug. ⁊ etiā apo⁹. **N**ō sunt faciēda mala ut ue
niāt bona. q̄tū aut ad q̄litatē malicie nō h; in
stātiā imo necessario malicia opis corrñdet in
tentōi male itēdēti. q̄lētūq; n. sit op⁹ dū faci
at illud hō mala itētōe de⁹ qui scrutatur corda
malū reputat. cū. n. ad bonitātē opis necessa
rio requiratur itētio boni finis sola illa desistēte
op⁹ iudicatur eē malū. nō tū illa sola assisente
iudicatur eē bonū. q̄ plura exiguntur ad cōstru
endū q̄s ad destruedū. Ex his ꝑz rñsio ad. q̄.
ꝑpositā ⁊ etiā ad obiecta ꝑ magna ꝑte. nam
obiecta q̄ ꝑbant q̄ vitas opis nō corrñdet bo
nitati itētōis loquūtur de bonitate itētōis ꝑut
respicit ip̄z finē. ⁊ sic uerū cōcludunt. q̄ ad hoc
q̄ op⁹ sit bonū nō sufficit q̄ hō itēdat ad bo
nū s; etiā exigitur q̄ recta uia itēdat ad bonū
Argumēta vō ad oppositū ꝑ magna ꝑte ꝑce
dunt alia uia. s. ꝑut itētio dicitur eē bona non
solū q̄ itētū est bonū s; etiā q̄ ordinatio ē bo
na. Et sic itelligitur auctoritas ambro. q̄ dicit
tur. affect⁹ tuus opi tuo nomē iponit. ⁊ rō ꝑa ⁊
tertia. nā uolūtas nō dicitur esse bona i se nec
etiā bona arbor ex bonitate itētōis nisi ꝑ q̄
itētio dicitur eē bona q̄ bono mō ad bonū
finē tēdit. ¶ Ad illud vō qd̄ ob̄r q̄ mala itē
tio sufficit ad faciēdū malū op⁹. vō q̄ nō seq̄r
ex hoc q̄ sit itētio boni sufficit ad bonū. fa
cili⁹. n. ē destruerē q̄ cōstruere. ⁊ q̄ bonū attē
ditur ꝑ cōstruēdū ex cursu multaz circūstan
tiar. malū uero attēditur ex cuiuscūq; priua
tōe. hic ē q̄ malū ē oīphariā ⁊ bonū uno mō.
Et iō nō seq̄tur q̄ si defect⁹ alic⁹ rei sufficit ad
faciēdū malū q̄ positio ei⁹ sufficit ad faciēdū
bonū. plura. n. exiguntur ad bonū. Nec est ibi
locus a simili nec a minori. Rursus q̄ malū ē
priuatio boni i talib⁹ nō tenet cōntia i ip̄o sed
pot⁹ cōntia i ecōtrario. ¶ Ad illū qd̄ ob̄icitur
q̄ itētio pot⁹ v; ifluere in op⁹ q̄ ecōuerso.
vō q̄ op⁹ nō facit itētōēz malā aliqd̄ ifluendo
s; pot⁹ deficiēdo. q̄. n. op⁹ de se iordinatū est
⁊ itētio nō pōt illud ordinare. hinc ē q̄ dū illi
opi se applicat seip̄z deordinat. ¶ Ad illud

qđ obijciat qđ priuatio itētois priuat maliciā ab actu. vñ qđ non est simile. p eo qđ priuatio itētois dicitur priuare maliciā ab actu. nō quia aliqd ipa priuatio itētois oferat ipsi actui sed poti⁹ qđ trahit actū illuz exīgen⁹ moris. qđ nō ē op⁹ morale nisi ē qđ fit ex itētoe. Et iō siml est modus arguendi i ista rōe ⁊ i pcedenti qua arguebat ex opatōe mali ad bonuz. nō. n. ualz. Sufficit ad destruēduz. ergo suffic ad ponēdu.

Secundo qritur utz qstuz qđ itēdat tātuz faciā ut sicut op⁹ ab itētoe recipit aliquo mō q̄litate ita etiā recipiat q̄stitate. Et qđ sic uidetur. Super illud Mat. xij. Boni hō de bono thesauro ⁊c. glo. Quātuz bonuz itēndis tātuz facis. Itē hoc uidetur rōe. Dē agens p itētoez pfigit sibi finē ad quē op⁹ suū menfat. ergo si oē op⁹ morale est ab agente p itētoz. ois opis moralis menfa attenditur i opatōe ei⁹ ad finē. Itz opatio ad finē est itentio. ergo q̄stitas ois operis moralis penes itentōez attenditur. Itz f q̄stitatez charitatis attendit merituz exterioris opis. ⁊ f magnitudine libidīs attendit magnitudo exterioris peccati. si ergo charitas ut dicit Ber. respicit itentōez. ⁊ simlī libido q̄ dicit q̄etatoez i bono creato. ergo uidetur qđ q̄stitas ois opis moralis f itētoez menfetur. Itē si aliqđ op⁹ de natura sui generis ē ueniale peccatū. nihilomin⁹ ille qđ facit illud mortalē peccat si itēndit peccare mortalē. hoc aut nō eēt nisi op⁹ recipet q̄stitate i gñe moris ab itētoe. ergo ⁊c. Itz si q̄stū qđ itēdit tātū facit. ergo si Lin⁹ uel aliqđ ali⁹ puus scūs itēderet mereri gloriā petri meretur gloriā petri et si ampli⁹ itēnderet āplius mereretur. ergo hūti minōre charitatē redderet mai⁹ pmiū qđ ē plane falsū. Itē si q̄stū qđ itēdit tātū facit ergo si aliqđ adulterans peccare itēndit uenialē peccat uenialē. si ergo hoc ē plane falsum manifestū ē qđ q̄stitas opis nō catur ex q̄stitate itentōis. Itē q̄sto aliqđ ē humilior tāto min⁹ boni se credit facere. Itz itentio sequitur credulitatē. qđ fides dirigit itētoez. ergo q̄sto qđ humilior ē tāto min⁹ bonū itēndit facere. Si ergo bonitas opis menfaretur penes q̄stitate itentōis. uidetur qđ q̄sto qđ eēt humilior tanto op⁹ ei⁹ eēt min⁹ bonū. sed hoc est plane falsū. ergo ⁊c. Itē vñ simplex cū facit puū peccm credit esse grauissimū peccm. ali⁹ impius

⁊ iniquus cū facit maximū peccm credit valde parz peccare. si ergo op⁹ mefatur penes intentionē. uidetur qđ iniquus ⁊ maliciosus minus peccet in maiori gñe peccati qđ un⁹ simplex i genere peccati q̄stūciqz leui. si ergo hoc plane ē falsū. ergo ⁊ illud ex quo seqtur. f. qđ q̄stitas opis corrūdeat q̄stitati itentōis. Itz vñ qđ sicut in pcedenti pblemate duplex distinguitur q̄litas itentōis. sic ⁊ in hoc itelligēdu ē. qđ q̄stita ⁊ itentōis duplī pōt itelligi. f. aut rōe actus itēndēdi. aut rōe ipi⁹ intenti. et f hoc distinguitur illa locutio duplex. q̄stū itēdit tantū facit. qđ q̄stuz ⁊ tantū pnt esse noia uel aduerbia. Si tantū ⁊ q̄stuz sint aduerbia. tunc dicunt q̄stitate actus itēndēdi. et tūc est locutio vā generalī siue respectu bonoz siue respectu maloz. qđ q̄stū actus itēndēdi ē intensus in bonitate ⁊ malicia tantū opatio exterior ē bona uel mala. oē. n. meritū ⁊ demeritū ad actū uolūtatis reducitur Itz circūstātie exteriores aliquo mō faciant ad maiore uolūtatis deprauatōez. Si aut tantū ⁊ q̄stum sint noia tunc dicunt q̄stitate ex pte intenti. ⁊ sic nō ē generalī uer⁹ ille fmo. qđ op⁹ exten⁹ factū nō semp omēnfatur ei qđ intentio itēdit. frequēter. n. itēndit hō facere magnū bonū ⁊ facit puū qđ modicā hz charitatē. hz tñ aliquo mō vītate in malis. f. itēndēdo Itz nō diminuendo. ⁊ put tantū ⁊ q̄stū dicunt q̄sdā copatōez pportionalitatis. nō omēfuratōez eq̄litas. vñ qđ itēndit multū peccare multū peccat qualecunqz op⁹ faciat. nō tñ qđ itēdit parz peccare parz peccat. si maxime facit opus qđ multū habet de deformitate. Ex his pz rñsio ad. q. ppositā. ccedo. n. qđ q̄stitas bonitatis ⁊ malicie in ope corrūdent q̄stitati bonitatis ⁊ malicie in itentōe f qđ q̄stitas itētois attenditur q̄stū ad actū itēndēdi sicut rōes ad primā pte inducte oñdiūt. Ccedo etiā nihilomin⁹ qđ q̄stitas opis nō semp corrūdet q̄stitati itētois f qđ q̄stitas itētois attenditur ex pte itēti sic oñdiūt rōes qđ ad secūdā pte inducuntur. Ad alias tñ duas rōes qđ ultio iducuntur rñderi pōt qđ nō cogūt. p eo qđ nō ē idē dicere de aliquo qđ credit facere magnū uel puū bonū siue malū ⁊ qđ itēndit. aliud. n. ē estimatio aliud itentio. ⁊ q̄stū op⁹ seqtur estimatōez nō tñ seq̄t itētoez. Preterea ille due rōes sicut ⁊ alie pcedunt de q̄stitate itētois a pte itēti. q̄stis

enim humilis homo pax intendat facere, nihilominus tñ magne bonitatis ē eius intentio dū ex magna uirtute monetur ad illud faciendū. **S**imilr dū iniquus homo intendit modicum malū facere, tñ qz ex magna libidine facit multū siue ualde ē praua eius intentio dū nimis adheret bono creato, et ideo nō sequitur qz minus peccet ille q̄ est magis maliciofus.

ritu. ¶ Itē plūs dicit q̄ ad v̄tutē tria requir̄t
f. scire uelle ⁊ imutabilē opari. ergo si nō ē
opatio nō ē salua v̄tutis rō. s̄z ubi nō saluatur
v̄tutis rō nec poterit saluari sufficiētia meriti.
ergo uidetur q̄ absq̄ opatiōe uitā eternā non
digne nec sufficiēter meremur. ¶ Itē si so
la intentio uel uoluntas interior sufficiēter ad
meritū. s̄z h̄nti grāz facillimū ē uelle bonū. er
go facillimū eēt mereri uitā eternā. cū⁹ ōriū
dicit dñs. Dat. cū dicit q̄ arda est uia q̄ ducit
ad uitā. R̄. v̄o q̄ cū q̄ritur utrū intētio et
uoluntas interior sufficiat ad meritū absq̄ ope
exteriori distinguēdū ē. Aut. n. ille q̄ h̄z iten
tiōez h̄z facultatē bñi operandi. aut nō. si nō h̄z
facultatē cū nemo obligatur ad ipossibile si bo
nā uoluntatē h̄z ⁊ directā intentiōez tunc sola
plenitudo uoluntatis interne sufficiat ei ad me
ritū uite eterne absq̄ exteriori opatiōe. Si aut
adsit facultas ⁊ se offert opportunitas intētio
nō pōt ad meritū sufficere absq̄ opatiōe. Rō
aut̄ hui⁹ ē diuini mādati obligatio ⁊ v̄tutis p̄
fectio ⁊ uoluntatis plenitudo. Diuini mādati
obligatio facit ut intentio nō sufficiat sine op̄i
bus cū se offert opportunitas ⁊ facultas. man
data. n. dei non solū obligant ad uolendū sed
etiā ad faciendū. et ideo qui nō implet diuina
mandata cum possit potius meretur iram q̄z
grām. Virtutis etiā perfectio ratio est quare
non sufficiat sola intentio. qm̄ v̄tus est ultimus
potētie. et ideo eleuat potētiā ad aliquā ma
gnū ⁊ arduū. Potētie aut̄ aie nō h̄nt suā v̄tu
tē uel utilitatē sine p̄fectionē p̄pletā nisi exe
ant in opera sibi debita qm̄ adest facultas ⁊ op
portunitas. et ideo intentio illa qua q̄s uult et
intendit bonū ⁊ tñ non facit cū possit nō ē in
tentio v̄tuosa ac per hoc nec meritoria. Uo
luntatis etiā plenitudo ratio est quare nō suf
ficiat sola intentio. qm̄ bona uoluntas ponit ef
fectū si adsit facultas. alioquin non dicitur hō
plene quid uelle si non facit cū possit facere.
sed semiplene ⁊ pigre uult sicut piger q̄ uult ⁊
non uult. Et p̄pterea dicit greg. q̄ nemo v̄z
sibi blandiri de bona uoluntate imo de dilecti
one p̄ditoris lingua mens ⁊ manus debz q̄ri.
⁊ sicut hortatur nos b̄tens Jo. i. can. i. diligere
debemus non solum uerbo ⁊ lingua sed opere
⁊ ueritate. Quoniā ergo cum adest facultas
⁊ se offert opportunitas absq̄ operibus ex
terioribus non est mandatorum dei impletio

nec status perfecta ratio. nec uoluntatis plenitudo, et absque his non est sufficientia meriti. **H**inc est quod ad meritum uite eterne non sufficit bonitas intentionis absque bonitate operis exterioris. Et rationes que hoc ostendunt recedende sunt. **A**d illud ergo quod primo obicitur in contrarium de **Ber.** quod bona intentio sufficit ad meritum. **R**espondeo quod loquitur de intentione aliorum operum que non sunt in precepto. non ratione illorum que in precepto sunt. **N**el **2°** quod loquitur in eo casu quando. scilicet non adest facultas bene operandi exterius.

Ad illud quod obicitur quod uoluntas pro facto reputatur. **R**espondeo quod uerum est quando non se offert bene operandi opportunitas et facultas. **A**d illud uero **grego.** quod non est uacua manus a munere. **R**espondeo quod facienda est uis in hoc quod dicitur. cum arca cordis repleta fuerit bona uoluntate. **N**uncquid enim sicut dictum est prius plene bona uoluntate habet qui potest facere bonum illi cuius habet uoluntatem et ad fructum non peruenit. **A**d illud quod obicitur quod opera nostra non sunt in potestate nostra. **R**espondeo quod hoc solum excludit quod in eo casu sufficit intentio quando deest facultas ad perficiendum bonam operationem. **A**d illud quod obicitur quod bona uoluntas non pendet ex opere. **R**espondeo quod uerum est. attamen cum adest facultas plena uoluntas necessario ponit bonum opus ita quod si bonum opus non ponitur aut nunquam uoluntas fuit plena aut desinit esse plena. quod ergo sine operibus non sufficit hoc non est quia plenitudo bone uoluntatis ex operibus pendet. sed quia bona uoluntas si plena est necessario in opera bona redundat offerente se facultate et opportunitate.

Quoniam sequenter quantum ad secundum principale de bonitate quam opera superaddunt bonitati intentionis. et circa hoc queruntur tria. **P**rimo queritur utrum aliquid addant opera bonitatis uel meriti supra bonam intentionem ratione prerogative et dignitatis. **S**ecundo queritur utrum addant ratione quantitatis ex parte dati. **T**ertio queritur utrum aliquid addant ratione numerositatis.

Ad primum sic proceditur et queritur utrum opera exteriora aliquid addant supra bonam intentionem ratione sue excellentie et dignitatis quantum. scilicet ad meritum sicut sunt opera privilegiata. **E**t quod sic uidetur. **S**uper illud **ephe. i.** Que sit supereminens magnitudo.

glo. Quoddam incrementum glorie habebunt summi doctores ultra illud quod communiter habebunt alij. hoc autem non est nisi ratione doctrine quam alijs communicant. ergo **re.** **I**tem communiter in ecclesia magis solennizantur martyres quam presbiteri. scilicet ostens est quod ecclesia sanctis exhibuit honorem et meritorum suorum exigentiam. ergo maiori gloria digni sunt qui mortem pro christo patiuntur quam illi qui pati solum uolunt. **I**tem christus aliquid meruit per passionem quod ante non meruerat nobis utpote apertione ianne et multo rari charismatum diffusionem. si ergo charitas christi fuit eminentissima ab instanti conceptionis et maioris fuit efficacie cum passione quam sine. uidetur ergo quod in quolibet alio excellentia operis exterioris addat ad meritum bone uoluntatis siue intentionis. **I**tem bonum additum bono facit magis bonum. scilicet opus privilegiatum est bonum. ergo additum intentioni facit eam magis bonam. sed quod addit ad bonitatem addit ad meritum. ergo **re.**

Item si opera privilegiata nihil adderent supra bonitatem intentionis. ergo qui ea faceret frustra laboraret. si ergo impius est dicere quod qui facit opera excellentia frustra laborat. uidetur quod opus excellens addat super intentionis bonitatem. **S**ed **3°**. De beato martino cantat ecclesia. **O** beata anima quam nisi gladius persecutoris non abstulit palmam tui martyrii non amisit. ergo ita uidetur quod beatus martinus habuit palmam martyrii per bonitatem intentionis sicut si sustinuit acerbitatem passionis. ergo non uidetur quod opus excellens aliquid addat supra bonitatem intentionis. **I**tem operans non placet propter operationem sed magis operatio propter operantes quantumcumque operatio illa sit nobilis. ergo quantumcumque deus approbat operantem tantum approbat operationem. ergo non uidetur quod homo maioris premij efficiatur apud deum dignus propter operationem excellentem superadditam bonitati uoluntatis. **I**tem si quis sustineret mortem pro mundo potius demeretur apud deum quam aliquid meretur. ergo sustinentia mortis pro christo siquomodo placet deo hoc non est ob aliud nisi quia ordinatur ad christum. sed illa ordinatio est mediantem intentione. ergo tota bonitas operationis quantumcumque excellentis ex intentione habet ortum et propter illam deo placet. scilicet ubi unum propter aliud utrobique unum. ergo tantumde placet intentio perfecta et bona cum ope quantum placet sine ope. **I**tem si

Secundo q̄ritur utz bona opa addāt
supra bonā intentōez q̄tū ad q̄tri-
tatē dati. Et q̄ sic uidet. i. cor. viij.
Qui parce seminat parce et metet. et qui se-
minat in bñdōibus de bñdōib⁹ et metet. Si
ergo seminatio illa de qua loquitur apo. est i
elemosyne datiōe. uidetur q̄ magnitudo dati
faciat ad excellentiaz glorie. ¶ Item thobie
quarto. Si multum tibi fuerit abundanter tri-
bue. si ergo ista exhortatio non est inutilis ui-
detur q̄ abūdātia dati faciat ad incrementuz
meriti. ¶ Itē q̄uis deus ex eq̄li bonitate con-
ferat bona maiora et minora tñ ille cui maio-
ra otulit ad maiore tenetur grāz actionē. er-
go pari rōe si ex equali charitate detur mai⁹
munus et minus munus ueniēs est deu p ma-
iori munere maiore reddere retributionē. ¶
Itē si non magis meretur qui plus tribuit q̄
ille q̄ minus. ergo non plus meretur qui relin-
quit omnia pro deo et dat pauperibus q̄ ille
dat unum solum. ergo omnes sunt stulti q̄ se
quantur diuinū cōsiliū. q̄ si impiū ē dicere diui-
nū cōsiliū esse indifcretū. uidetur q̄ quantitas
dati faciat ad amplificandū meritū. ¶ Sed
¶ Dat. xij. Amen dico uobis qm̄ hec paup pl⁹
oib⁹ misit in gazophilaciū. loquitur de uidua.
ergo si opus plus appreciābatur datū illius ui-
due quod fuit ualde paruū sicut in textu inui-
tur q̄ magna dona alioz. uidetur q̄ deus ap-
precietur opera solum s̄ quantitatē bone intē-
tionis. et nullo modo s̄ quantitatē muneris ex-
terioris. ¶ Item glo. super illum locum. Nō
offerentiū substantiā cōsiderat deus sed consci-
entiā. nec preprendit quantū offerat sed ex q̄n-
to. si ergo merita tantū ualent quantum deus
ponderat illa. uidetur q̄ quantitas dati meri-
tum intentionis bone non augeat. ¶ Itē su-
per illud secunde cor. viij. Et qui multuz non
abundauit. ¶ Vbi glo. Ubi equa est uoluntas eq̄-
lem habebit mercedem. ergo siue aliquis det
magnū siue paruū dū tñ ex equali charitate.
uidetur q̄ eis retribuatur equaliter. ¶ Itē si
quantitas dati aliquid addit aut addit ad me-
ritū respectu p̄mii subālis. aut respectu p̄mii
accētalis. Non respectu p̄mii substantialis
quia illud respicit charitatis radicē et quatita-
tē grē. Non respectu accētalis. q̄ p̄mii accē-
tale debetur op̄ib⁹ excellentib⁹ et priuilegiatis

nō. n. meretur aliq̄s aureolā ex hoc q̄ dat ma-
gnā elemosynā. uidetur ergo q̄ quantitas dati
ad bone intētiōis meritū nihil oīno addat.
¶ Ad predcōz intelligentiā notandū ē q̄ de
quantitate dati est loqui duplī. aut pparando
datū ad datus solū. aut pparando hec adiūcē
et ad dantis facultatem. Primo mō loquendo
maior quantitas dati aliquid addit ad bonita-
tē intētiōis. non inquantū idē p̄mii cēntialis di-
recte sed q̄ aliquo mō disponit hominē ad p-
ficiendū in bono et ad recedendū a malo. qui
n. maius munus tribuit ut sibi faciat amicū
de mamona iniquitatis magis recipientē obli-
gat ad orandū pro se. et quodāmodo in obli-
gando illū obligat deum. et ideo plus se dispo-
nit ad grāz q̄ ille qui dat minus munus. ergo
plus se disponit ad recedendū a malo. quia in
hoc q̄ facit maiore elemosynā absolui mere-
tur a maiori pena s̄ q̄ dī Luce. xi. Date ele-
mosynā et oīa munda sunt uobis. Et thobie
xij. Elemosyna a morte liberat. Et preterea
Dan. quarto. Redime peccā tua elemosynis.
Similī si opemus quantitates datoz i pparatōe
ad facultatē dantiū maior quantitas nō addit
quātū ad meritū p̄mii subālis directe s̄ quo-
dāmodo dispositiue. q̄. n. pensatis suis uirib⁹ pl⁹
dat q̄ alter suis uirib⁹ p̄satis magis ad donū
grē se disponit. magis etiā a peccō recedit. Et
sic gñālī loquēdo quantitas dati presupposita
equalitate bone intentionis siue uoluntatis
quantū ad p̄mii cēntiale non addit directe
et pprie sed quodāmodo dispositiue. vel quia
disponendo ad charitatē disponit ad maiorez
gloriar. vel quia eripiendo a malo celerius fa-
cit hominē pertingere ad coronaz. et hoc q̄dē
non habet instantiā quando est excessus qua-
ntitatis dati et in pparatione ad datum et in cō-
paratione ad facultatē dantis. Quando ideo
ex parte una datum unum excedit aliud in se
et ecōtra exceditur ab aliquo in pparatiōe ad
facultatē dātis per quem modum dixit domi-
nus q̄ uidua plus miserat in gazophilaciū
q̄ omnes diuites. quia totum uictum suum
posuerat. tunc se habent sicut excedentiā et
excessā. s̄m enim diuersas condiciones unum
datum plus pmouet q̄ reliquū. maior enim
pati q̄ntitas plus ualet ad euadēdā penā. quia
sicut dī. xij. puer. Redemptio aīe uiri sunt

pprie diuitie. maior vō q̄titas dati ē facultas
re dantis plus ualet ad acq̄rēdā grāz p eo q̄
talis magis se disponit ad p̄fectionē b̄itudinis
.s. paupertatis. **¶** Concedende sunt ergo rōnes
oñdentes q̄ q̄titas dati aliquid auget ad me-
ritū intentōis bone. s. dispositiue. **¶** Ad illō
uero q̄d primo ob̄r in d̄r̄is q̄ uidua illa plus
dedit dici potest q̄ ibi loq̄tur dñs de q̄titate
dati p op̄atōez ad facultatē dātis. q̄ illa totū
dederat. quod p̄z p sequentē lit. **¶** Preterea v̄s
qui scrutatur corda uidit q̄ uidua illa ex meli-
ori uoluntate oblationez dabat. 7 ideo magis
donū eius appreciabat̄ rōne uoluntatis eius
melioris. **¶** ū aut querimus nunc utrū q̄titas
dati aliqd addat ad bonitatē intentōis hoc q̄-
rimus presupposita equalitate bone uolunta-
tis. aliter enim nulla eēt q̄stio. planū enim est
q̄ plus ualet magnitudo uoluntatis bone cuz
paruo dono q̄ paruitas bone uoluntatis cū ma-
gno. **¶** Ad illud quod ob̄r de glo. q̄ deus n̄
cōsiderat q̄tū s̄z ex q̄tō. v̄s q̄ uex ē p̄cipa-
liter. s. q̄tū ad retributōz p̄mij subālis. nō
negat tñ glo. q̄n q̄titas dati disponat aliquo-
mō de ōgruo ad maiorem gloriā vel ad glo-
riā celerius habendāz. **¶** Ad illud quod ob̄r
de alia glo. q̄ equalis uoluntas equalē habet
mercedēz. iam patet r̄sio. non enī sit maior
retributio uoluntate remanente in sua equali-
tate sed quia quantitas dati disponit ad habē-
dū meliōrē uoluntatē 7 puriōrē. hinc est q̄ ali-
quo modo facit ad augmētū glorie. **¶** Et p
hoc patet r̄sio ad illud quod ultimo quereba-
tur q̄ aliquo modo facit ad premium subāle
licz non principaliter et per se sed mediante
gratia 7 charitate ad quam disponit. Verū tñ
illud quod obijcit de premio accidentali nō co-
git. p eo q̄ meritum accidentale non tñ est
aureola sed etiam gaudium de aliquo bono
creato siue sit alicuius progiatiue 7 excellētie
siue non. Et hoc melius manifestabitur in se-
quenti problemate.

¶ Tertio q̄ritur utrū bonitas op̄ez ad-
dat ad bone intentōis meritū q̄tū ad
numerositatē. Et q̄d ē utrū bonum
op̄ additū op̄i reddat op̄antē dignum maiori
p̄mio eēntiali. Et q̄ nō uidetur. **¶** Primo p̄ illō
Zach. ij. Exequabit grām gr̄e. ergo ubi est
equalitas gr̄e ibi erit equalitas glorie. ergo si
aliq̄ duo ex equali gratia in equali operantur

nihilominus in mercede glorie equabuntur.
¶ Itē super illud iudicū. sc̄o. Qui lōge post
eū luxerunt. **Glo.** Solius dei est nosce inter
seniores quis eoz post se lucez emisit. vtrū
paulus an petrus an bartholomeus. s̄z cerruz
est q̄ paulus plus oibus laborauit sicut dicit
i. cor. xv. ergo magnitudo p̄mij non pensatur
p multitudinē operū. **¶** Itē aug. Nō multitu-
do operū nō diuturnitas tēpōz auget meritū
sed sola charitas 7 melior uoluntas. sed nihil
hoc exp̄ssius dici potest. **¶** Itē q̄tū hō diligit
deū tantū diligitur ab eo. 7 q̄tū diligitur a
a deo tantū remuneratur a deo. ergo si ē equa-
litas in dilectione equalitas ē in remuneratōe
s̄z multi sunt equales in dilectōe q̄ tñ sunt ine-
quales i ope. ergo uidetur q̄ multitudo ope-
rū nō faciat ad p̄mij subālis incrementū. **¶**
Sz d. Ro. quarto. Et at qui opatur merces n̄
i putatur p̄ grāz s̄z p̄ meritū. **Glo.** Merces n̄
datur p̄ grāz fidei tñ sed p̄ meritū operatōis
sue. ergo uidetur q̄ pluribus opibus maiorez
mercedē q̄s mereantur habere. **¶** Itē super
illud gal. quarto. Bonū autem facientes non
deficientes. **Glo.** Quantūz seminauerimus in
operibus tantū metem⁹ in fructibus. ergo **¶**
¶ Itē per unū bonū opus homo meretur
uitā eternā. ergo si aliud sequens opus est ita
bonū sicut prius. tantūde merebitur sicut pri-
mū. aut ergo meretur illud idē. aut aliqd sup̄-
additū illi. Si aliqd sup̄additū illi habeo p̄po-
sitū q̄ multitudo op̄ez p̄sit ad augmētū me-
riti. Si nihil. ergo uidetur q̄ frustra opetur.
ergo stult⁹ ē q̄ sc̄o uno bono apl⁹ facit aliud.
q̄ si hoc ē ip̄iū dicere restat **¶** Itē p̄ccm n̄ ē
magis efficax ad merēd penā q̄ sit bonū op⁹
ad merēdū gl̄iā. s̄z p̄ccm sequēs additū p̄cedē-
ti si sit egle ei meretur duplo maiore penā. er-
go bonū op⁹ additū p̄cedēti meret̄ duplo ma-
iore gl̄iā. **¶** Itē q̄ fuit hōi q̄tō diuiti⁹ ei fuit
tāto maiore assec̄tur mercedē. si ergo t̄s i re-
tribuēdo 7 ē iustior 7 liberalior q̄ sit hō. uide-
tur q̄ q̄tō aliq̄s i plib⁹ ei fuit 7 q̄tō pla c̄pa
p xpo faciat tāto maiore ab ip̄o recipiat re-
tributōez. **¶** Itē ille q̄ multiplicat c̄pa bona
seiat i terra bona. ergo necessario op̄z q̄ ali-
quē fructū p̄mij ex eo accipiat. aut ergo p̄mi-
uz subāle. aut accitale. aut auree s̄z aureole.
s̄z nō aureole cū illa debeantur op̄ib⁹ excellētib⁹
Ergo recipiet maius premium substantiale

sine auree. **E**st ergo questio quātu p̄sint bona opera multiplicata ⁊ quem fructus afferunt. **R.** Ad p̄dcoꝝ intelligentiā est notandū q̄ p̄licere in merito uel ad meritū p̄t eē duob⁹ modis f̄ duplicē dīfīāz p̄mij. quoddā. n. p̄mij ē subāle q̄d ē s̄sistit in uisiōe ⁊ fructiōe dei q̄d ideo dī p̄mij subāle q̄ fundamētū ⁊ sūma totius n̄re btitudinis dens ē. ⁊ illo p̄fē habito p̄fē ē in nobis beatitudo. Aliud v̄o ē p̄mij accitale quod quidē s̄sistit in gaudio q̄d habetur de bono creato uel de liberatōe ab aliquo malo. accipiēdo ergo meritū respectu p̄mij subālis 3tingit dicere q̄ aliqd ualet ad p̄fectū meriti tripl̄. aut q̄ per illud meretur hō maiorē gloriā. et hoc mō maior charitas ul̄ melior voluntas facit ad p̄fēz meriti. Aut q̄ dispōnit ad merendū maiorē gloriā. ⁊ talia sunt opera p̄fēis que dicūt facere ad meritū p̄fectū. Aut q̄ s̄seruāt illō per q̄d meretur hō gloriā. et sic opa oīa bona p̄ficiunt ad meritū q̄ in ip̄is charitas exercetur ⁊ s̄seruatur ⁊ tradicatur ut hō final̄ p̄seueret in illa. ⁊ hoc non ē parū. q̄ quicquid homo faciat nō saluatur nisi final̄ p̄seuerz. Et sic p̄z q̄ op̄ez multiplicatio quoddāmō ualet ad p̄fectū in merito respectu p̄mij subālis. ⁊ hoc dico disponendo ⁊ s̄seruando. non aut merendo maiorē gloriāz ex dīgno. Similiter ad p̄fectū maioris p̄mij accidental̄ potest aliquid ualere tripl̄. aut rōne adeptiōis aureole. ⁊ sic opera specialis excellentiē faciunt ad p̄fectū meriti uoluntatis bone. Aut rōne adeptiōis alicuius delectatōis internē. ⁊ sic oīa opera que sūt ex grā quoddāmō ualent ad p̄fectū p̄mij accidental̄. q̄ f̄ q̄ homo plura bona opera facit f̄ hoc de pluribus iocundatur in cōsua sua. Aut rōne diminitōis pene. ⁊ sic oīa difficilia et penalia faciunt ad p̄fectū meriti ⁊ addunt ad meritū bone uoluntatis. q̄ remissionē alicui⁹ pene meretur homo ex uolūtate cū opere quāz non mereretur ex sola uolūtate. Nec autēz distinctio nō solū ualet ad terminādū q̄d dān est sed etiā ad duo precedentia. ḡnāl̄ enī uēz ē q̄ operū dignitas ⁊ dati q̄ritas ⁊ op̄ez numerositas ad p̄fectū meriti facit respectu p̄mij accitales lz differēter. uēz ē etiā general̄ q̄ illa oīa opa nō faciunt ad p̄fectū meriti respectu p̄mij subālis nisi solū disponēdo ⁊ conseruando. Cū rōes ille que oīdunt q̄ n̄ mal-

tiplicatur merces p̄mij substantial̄ f̄ multiplicatiōe op̄ez ccedēde sunt. v̄ez. n. ccludūt **A**d illud uero quod primo obr̄ in s̄riū q̄ ei qui operatur merces imputatur f̄ meritū. v̄o q̄ textus ille f̄ q̄ glo. exponit non uult dicere q̄ q̄ritas mercedis r̄ndeat p̄ncipaliter operi. sed hoc uult dicere q̄ ubi est opportunitas operādī non sufficit grā fidei sine bona operatione. ubi autem opportunitas uel facultas deest sola grā sufficit. v̄n̄ sensus est. ei q̄ operatur. i. ei qui habet tempus operandi. **A**d illud quod obr̄ de glo. q̄ quantū seminauerimus in operib⁹ tantū metemus in fructibus. v̄o q̄ noīe fructū intelligitur ibi gaudiū quod habebit quis de op̄atōib⁹ bonis. nō p̄mij subāle quod s̄sistit in deo. si aut de illo. f. subāli p̄mio intelligatur tunc tantū ⁊ q̄ritas non dicunt cōmensuratiōē nec etiā dicūt dispositionē necessitatis sed cōgruitatis. **A**d illud quod obr̄ q̄ per sequens opus meretur homo tantūde q̄tum per p̄mij. v̄o q̄ uerū est. sed non meretur aliud sed idip̄m q̄d prius meruerat loquendo quantū ad cēntiale p̄mij ⁊ non sequitur q̄ in unum laboret. quia etsi p̄mij opus erat meritōriū uite eterne. tū nō merebatur efficaciter nisi charitate p̄seuerāte ⁊ charitas nō p̄t in homine tūuere q̄n exeat in bonos actus cum potest ⁊ uebet. ideo sequēs opus frustra nō sit. quia q̄ritas nō addat ad p̄mij excellentiā. addit tamen ad meritū efficacī. dispōnit etiā nihilominus ad p̄fectū ⁊ facit ad incremētū meriti respectu accitales p̄mij sicut prius ostensum est. **A**d illud q̄d obr̄ q̄ peccatū additū peccato duplat meritū ⁊ supplicij. ergo ⁊ bonū additū bono. uicendū q̄ non est simile. p̄pter hoc q̄ quia mala facimus mali sumus sed non quia bona facimus boni sumus. imo potius econuerso bonitas operū ortum habet ex bonitate operantis. et hinc est q̄ diuersis peccatis meretur homo diuersa supplicia. quāntis diuersis operib⁹ bonis mereatur homo unā gloriā. quia actio merendi ⁊ acceptandi in pluribus bonis est una. ratio uero displicendi ⁊ demerendi est in pluribus peccatis diuersa. **A**d illud quod obr̄ q̄ apud hominē maius p̄mij meretur homo ex pluribus operibus. v̄o q̄ nō est simile q̄ hō nō reputat op⁹ dignū retributōe p̄p̄ bonitate op̄atis s̄z pot⁹ op̄atē p̄p̄ bonitate op̄is

homo enī indiget alieno scrutatio. **¶** uens autē q̄ bonorū nostrorū nō indiget nō operatē ppter opera sed opera propter operatē acceptat et remunerat. **¶** ideo nō est simile ex pte illa et ex illa. **¶** Ad illud quod ultimo obr̄ q̄ opera multiplicata nō valēt ad premium accidetale q̄ nō assequuntur aureolā. **¶** vō q̄ accidetale p̄miū in plus est q̄ est aureola. **¶** noīe. n. aureole nō intelligim⁹ quodcūq̄ p̄miū accidetale sed illud q̄ h̄z q̄dam p̄rogatiuā et dignitatē sicut et opus cui rīdet. **¶** nihilomin⁹ in gaudiū de bonorū op̄erū multiplicatōe ad accidetale p̄miū spectat cū sine ip̄o possit haberi uita eterna. **¶** ad hoc q̄dem faciunt bona opa multiplicata. faciunt etiā ad eēntiale p̄miū aliquo mō sic p̄ri⁹ oīlū ē. **¶** Ex his patz rīssio ad illud q̄ ultimo querebatur.

¶ In pte illa sunt q̄ones circa lit. **¶** Et primo q̄ritur de hoc q̄ dicit Amb. q̄ affcūs tu⁹ op̄i tuo nomē imponit ergo si aliq̄s amittit adulter. ū intendēs facere simplicē fornicationē. uidetur q̄ illud peccatū debeat dici fornicatio nō adulteriū. **¶** Itē ex eodē affcū pōt q̄s moueri ad credendū i deū et ad amandū ip̄s. ergo si op̄i trahit nomē ab affectu uidetur q̄ credere et amare sint opus eiusdē sp̄s et eiusdē v̄tutis. et eodē noīe debeant notari. **¶** **¶** vō q̄ aliquid notari attingit dupl̄r. s. in generali et sp̄ali. **¶** noīa generalia in morib⁹ sūt malū et bonū. sp̄alia vō sunt noīa sp̄aliū dīrīaz ut sp̄aliū v̄tutū et uitioz. cū ergo dīr. affect⁹ op̄i nomē imponit. hoc intelligitur de noīe generali. ip̄e vō obijcit de noīe sp̄ali. **¶** Itē q̄ritur de hoc q̄ dicit. Iusticia merito punit eū q̄ dicit se subtraxisse supflua diuiti ut p̄beret paup̄i. **¶** uidetur. n. q̄ talē iniuste iusticia punit. **¶** habere. n. supflua uitū ē. ergo refecare supflua ē v̄tutis. sīl̄ dare paup̄i unō alatur v̄tutis ē. si ergo iniustū ē aliq̄e puniri p̄ ope v̄tutis iniuste facit iusticia q̄ talē punit. **¶** Item idē deus qui precepit filiis israel q̄ furarētur uasa egyptiorū exo. xij. idē pcepit elam dari paup̄ibus. s. illi q̄ furati sunt uasa uolētes implere mādātū dei n̄ peccauerūt. ergo pari rōe ille q̄ furatur ut det paup̄i furando n̄ peccat. **¶** Itē in oī pccō est ouersio inordinata ad bonū imutabile. s. ille q̄ furat ut det paup̄i nihil amat inordinate nec aliquid amat ex cupiditate. ergo uidetur q̄ n̄ peccet aliquo

mō. **¶** **¶** vō q̄ talis absq̄ dubio peccat. q̄ facit dīuinū mādātū. facit etiā dī p̄ximū. q̄ rē eius tractat ip̄o invito. et ideo iuste punit non solū a deo uex etiā a p̄ximo. **¶** Ad illō uero quod obr̄ q̄ iuste facit dū refecat supflua. vō q̄ ad unūquēq̄ spectat refecare supflua p̄pria. supflua autē aliena refecare non spectat quando nō est constitutus super eū nec dñs nec iudex. ideo cū aliena supflua refecat quod non est suū usurpat. et ppter hoc punit de iusticia. **¶** Ad illud quod obr̄ de filiis israel vō q̄ non est simile. quia dñs dispensauit cū eis quando precepit eis q̄ furarētur imo q̄ plus est res alienas in dñum eoz transulit. et hoc bene poterat. q̄ ip̄e est dñs omnīz. hoc autē dñi preceptū quo precepit facere elemosynā non se extendit ad bona aliena s. ad p̄pria. **¶** vñ nullo mō illi mādātō repugnat quo precipitur nō furari imo illud supponit et cum illo concordat s. q̄ dīr. puer. iij. Honora dñm v̄ tua subā. **¶** Ad illud quod obr̄ q̄ nihil amat inordinate. vō q̄ inordinatio amoris dupl̄r pōt esse. aut q̄ amat res q̄ non d̄s. aut q̄ amat res amplius q̄ debeat. **¶** dū q̄s facit dīuinū eius q̄ dē p̄cipit siue moueatur magna affectōe siue parua peccat. **¶** et ei⁹ affectio inordinata. nō ex magnitudine delectatōis s. ex atēptu diuine p̄hibitiōis. **¶** Itē q̄ritur de hoc q̄ dicit q̄ indei crucifigēdo xpm arbitrabatur se obsequiū p̄stare deo. **¶** hoc. n. uidetur eē falsum. q̄ sicut dīr. sap. ij. Ex malicia et inuidia xpm uiderunt morte turpissima. **¶** Et Math. xxvij. Sciebat enī q̄ per inuidiā tradidisset eum. si ergo sciebat se malefacere non arbitrabatur obsequiū se deo p̄stare. **¶** **¶** vō q̄ hoc non dicitur quantū ad omnes iudeos sed quantū ad simplices qui per maiores decepti sunt. maiores enim iudei sicut principes sacerdotū et scribe moti sunt ex inuidia et malicia quia bene cognoscebant eius sanctitates et innocentia quāuis lateret eo diuinitas. simplices uero et populares moti sunt ex ignorantia. audientes enim a maioribus q̄ blasphemasset putabant se occidendo xpm blasphemum interficere. et sic obsequium deo p̄stare tamen illa ignorantia non excusat. pro eo q̄ opera que xps se sit non solū magnis sed etiā paruis noticiā sanctitatis eius p̄stare poterat.

¶ **¶** Distinctio. xij.